Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 51. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 7-го БЕРЕЗНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 7, 1978 No. 51. VOL. LXXXV.

Український Вашінгтон вшанує Шевченка академічним концертом

Вашінгтон (В. О.). — Цього року українці Вашінгтону і околиць вирішили позбутися нарешті давніх звичок обмежувати пам'ять про Шевченка українськими колами і спом'янути Тараса академічним концертом на справжньому академічному рівні — як це й належиться такій духовній величі.

Слава про нашого Шевченка ширилась за межі України і сам він думав про волю і добробут теж інших народів. Тому сьогорічний Шевченківський концерт у Вашінгтоні відбудеться з присутністю різних національних груп.

Шевченко любив і високо цінив не тільки українську пісню. З огляду на це, програма концерту включає теж неукраїнських виконавців і неукраїнські вокально-музичні твори. Крім Ренати Бабак (меццо-сопрано), виступатиме теж відомий оперний соліст — вірменин Дікран Ямгочіян (баритон) і акомпаньятор Рональд Тимус.

Рената Бабак з України. Вищу музичну освіту здобула в Совєтському Союзі. Виступала солісткою у Ленінградській Опері і в московському Большому Театрі. Слава відкрила Ренаті Бабак шлях до музичних столиць Европи. Співаючи в Міланському Оперному Театрі, вона вирішила лишитися на Заході.

Дікран Ямгочіян — з Бейруту. Має багато найвищих нагород з різних міжнародних конкурсів. З великим успіхом виступав в Америці, Европі і на Близькому Сході.

Рональд Тимус - пяніст. Викладав музику в Гарвардському університеті. Був музичним директором Оперного Театру Вірджінії. Виступав у різних містах Америки, Канади і Латинської Америки. Керує власною музичною студією у Вашінгтоні.

Особливістю цього концерту буде виконання народних пісень України і одного з волелюбних народів Кавказу, про який Шевченко так натхненно писав. Українські і вірменські пісні чергуватимуться у вокальних виступах двома мовами Ренати Бабак і Дікрана Ямгочіяна. Серед іншого, Рената Бабак проспіває „Ай варт" (Ой, Роза!) — Спендіяріяна. Дікран Ямгочіян виконає „Дивлюсь я на небо" — обробки Заремби. А в дуетній партії буде виконано „Ов ту кецнир" (Яка ти прекрасна) — вірменська народна пісня і „Місяць на небі" — обробка Верьовки.

Як звичайно, виступатиме Ансамбль Бандуристів у Вашінгтоні під керівництвом Ігоря Масника. Вашінгтонські бандуристи теж вирішили виступити з широкою програмою і тому, як повідомляють, як слід підготувались.

Організатори сьогорічного концерту у Вашінгтоні на знак славної пам'яті про Тараса Шевченка цілком свідомі того, що вже пора, щоб ім'я цього духовного велетня України почули також за межами українських Народних Домів.

ВУГЛЕКОПИ ВІДКИНУЛИ КОНТРАКТ, НЕГАЙНА АКЦІЯ УРЯДУ НЕОБХІДНА

Вашінгтон. — В неділю, 5-го березня ввечорі стало відомо, що вуглекопи в країні відкинули більше ніж двома голосами до одного ратифікацію нового контракту і тим самим акція президента Картера в справі припинення страйку на 80 днів для дальших переговорів між профспілкою і працедавцями стала необхідною. Минулої неділі сповнилося 90 днів від часу, як страйк почався і ввечорі того дня вже було відомо, що із 586 на всіх 794 „локалс", себто місцевих профспілок, які вже повідомили про вислід голосування, за ратифікацію нового 3-річного контракту голосувало 25,962 вуглекопи, а проти ратифікації 55,963, отже ратифікацію відкинено, бо кінцевого висліду голосування вже не можуть змінити ті голоси, що їх ще не пораховано.

У зв'язку з таким вислідом голосування, як із загальною ситуацією, що її витворює страйк в економіці країни, уже в понеділок, 6-го березня, очікувано відповідної акції президента Картера для передбаченого законом Тефта-Гартлі перервання страйку на 80 днів, щоб робітникам і працедавцям дати більше часу на дальші переговори та полагодження їх суперечностей.

Війна в Етіопії сповільнила переговори про скорочення стратегічної зброї

Вашінгтон. — Збігнєв Бжезінські, дорадник президента Джіммі Картера в справах крайової безпеки, заявив в середу, 1-го березня, що совєтське вмішування у війну в Анголі викликає занепокоєння не тільки в З'єднаних Стейтах Америки, але також в інших країнах світу і це в свою чергу впливає на сповільнення в переговорах про скорочення стратегічної зброї, які ведуться між ЗСА і СССР.

Бжезінські підчеркнув на окремому сніданку в Білому Домі, що Білий Дім вже майже вичерпав свої концесії і тому в будучому не зможе іти на жадні уступки. Війну в Анголі Бжезінські вважає льокальним конфліктом між Етіопією і Сомалією, в яку не повинні були вмішуватись інші держави, як це зробили Совєтський Союз і Куба, виславши до Анголі тисячі своїх вояків і велику кількість зброї. Покликаючись на заву Державного департаменту, Бжезінські відмітив, що дальша американсько-совєтська співпраця у великій мірі залежатиме від розвитку подій в Африці. Поведінка Москви в африканських країнах може сильно скомплікувати цілу систему політики детанту, включно з торговельними й іншими відносинами. Джоди Повелл, пресовий секретар Білого Дому, додав опісля в розмові з кореспондентами, що заява Бжезінського нетільки віддзеркалює погляд президента Картера, але вона є також ствердженням фактів, які заіснували в останньому часі. Ройтер інформує, що Москва не забарилася з відповіддю Бжезінському. Вечірні газети надрукували того самого дня, тобто 1-го березня, інформацію ТАСС, у якій стверджується, що Білий Дім намагається пов'язати американсько-совєтські відносини з війною в Африці, щоб таким чином впливати на перебіг війни в тій частині світу.

НЕ ЗГАДУВАТИМУТЬ ПРАВ ЛЮДИНИ В КІНЦЕВОМУ ДОКУМЕНТІ БЕОҐРАДСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Београд, Югославія. — Пресові агентства інформують, що учасники Европейської Конференції для справ безпеки і співробітництва в Београді погодились на публікацію узгідненого кінцевого комунікату, в якому ні словом не згадується про оборону прав людини й інші гуманітарні справи, які входять до „Третього кошика" Гельсінкської угоди. Згода на публікацію цього кінцевого документу наступила після того, як делегації ЗСА й інших західних країн погодились, після двомісячних торгів з совєтською делегацією, на таку форму комунікату, втративши надію на досягнення чогось більшого в ділянці оборони прав людини. Совєтський Союз і його сателіти на протязі останніх двох місяців систематично вживали правом вета усі західні пропозиції кінцевого документу, які, покликаючись на Гельсінську угоду, в такий чи інший спосіб наголошували потребу пошанування людських прав в цілому світі. Голова совєтської делегації Юлій Воронцов аргументував свій спротив тим, що наголошування цих прав є прямим вмішуванням у внутрішні справи інших країн, що противиться духові Гельсінської угоди. З огляду на такий спротив комуністичних делегацій, Европейська Конференція затяглася майже на два місяці довше, як було передбачувано раніше. Голова делегації З'єднаних Стейтів Америки амбасадор Артур Голдберг, порозумівшись з Державним департаментом у Вашінгтоні, заявив в четвер, 2-го березня, що делегація ЗСА змушена, на підставі домовлености, погодитися на таку форму кінцевого документу, який не заторкує справи оборони прав людини, яка, як це заявив амбасадор Голдберг, „є дорогою для нас, бо вона являється інтегральною частиною нашої закордонної політики". Інформуючи кореспондентів про совєтську згоду на таку форму комунікату, Голдберг підкреслив, що ЗСА погодились на підписання документу в надії, що держави, які брали участь в Гельсінкській Конференції і підписали Гельсінкську угоду, в тому числі СССР та його сателіти, придержуватимуться цієї угоди і в будучому. Після погодження, на Конференції поправилась загальна атмосфера, а деякі дипломати висловили думку, що справу оборони прав людини й інших пов'язаних з нею справ, можна буде видвигати на інших міжнародних конференціях і зустрічах та почерез особисті зв'язки між країнами. В кінцевому документі говориться також, що слідуюча зустріч 35-ох країн відбудеться в 1980 році в Мадриді, Еспанія. Крім того, літом ц. р. відбудеться науковий форум в Бонні, Західня Німеччина, й інші конференції в Швайцарії та інших країнах світу. Проєкт кінцевого документу, що його висунула Данія, мусить ще бути прийнятий формально на пленарній сесії Европейської Конференції і щойно тоді увійде в силу.

„НЕ ХОЧУ БУТИ ГРОМАДЯНИНОМ ДЕРЖАВИ, ЯКА ПОСТАВИЛА СОБІ ЗА МЕТУ ВБИВСТВО НАЦІЙ" — ПИШЕ КАЛИНИЧЕНКО

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Передаємо текст звернення до Президії Верховної Ради СССР Віталія Калиниченка, який провів 10 років у концтаборах СССР і у Владимірській в'язниці, а останньо став членом Української Гельсінкської групи. Звернення Калиниченка поширюється у самвидаві.

„До Президії Верховної Ради СРСР

від Калиниченка В. В. з села Васильківки на Дніпропетровщині, Щорса 2, дискримінованого за погляди, що суперечать офіційно дозволеним у СРСР.

В. Калиниченко

ЗАЯВА

Політичні в'язні Пермських таборів примусової праці на Уралі оголошують тривалу голодівку (це є єдино можливий засіб протесту) з метою звернути увагу учасників Београдської конференції на політичні переслідування в Радянському Союзі.

Я приєднуюся до ув'язнених, що голодують з таких причин:

Поперше, - я сам відбув десятирічне ув'язнення в цих таборах тільки за те, що хотів покинути СРСР.

Подруге, — більшість політичних в'язнів СРСР є мої брати по крові, — українці.

І потретє, — після т. зв. звільнення я уже понад півтора року перебуваю під офіційним адміністративним наглядом. Адміністративний нагляд означає: я перебуваю під домашнім арештом, для мене встановлено комендантську годину і я постійно зазнаю морального та психічного терору.

Зважуючи на тяжку внутрішньо-політичну атмосферу в Радянському Союзі, що виявилося в ухваленні Нової сталінської конституції, якою народ геть зовсім позбавили елементарних прав і свобід, можна сподіватися, що політичним переслідуванням не буде кінця.

На тлі цього є великою брехнею заяви уряду про те, що СРСР повністю виконує положення Загальної декларації прав людини, Конвенції з питань громадянських і політичних прав і всі пункти Прикінцевого акту Гельсінкської наради.

Ось чому я оголошую голодівку з 17-го до 26-го жовтня, тобто на 10 днів.

Разом з тим, я зрікаюся радянського громадянства, бо не хочу бути громадянином держави, яка поставила собі за мету вбивство націй усіма методами.

Як мотив голодівки ставлю вимогу:

1. Скасувати запровадження наді мною адміністративний нагляд, як безпідставний і незаконний.

II. Надати мені можливість покинути СРСР з політичних мотивів.

10 жовтня 1977

В. Калиниченко"

Закінчено перший літній семестр КУА

Канберра (Інф. КУА). — Після святкової інавгурації Катедри-Центру Українознавчих Студій в Австралії 21-го січня 1978 й викладів у Сіднейському, Мелбурнському та Аделаїдському університетах, закінчено перший літній семестр праць КУА симпозіюмом на тему української мови й літератури в Австралійському Національному Університеті (АНУ) 22-го лютого 1978 р. Симпозіюм відбувся в одній із заль Будинку Гове в АНУ в Канберрі в присутності українців та запрошених англомовних австралійців. Голова — основник Департаменту Славістики в АНУ проф. Р. Дж. А. Дебрей, відомий із свого прихильного ставлення до української мови й культури, відкрив симпозіюм, вітаючи присутніх слухачів та обох прелегентів — проф. Яр. Рудницького з Канади і проф. М. Степаненка із ЗСА. Запрошений до слова перший доповідач підкреслив на вступі, що в Канберрі в 1977 р., в часі Міжнародного Конгресу Орієнталістів, вперше залунала українська мова в АНУ в дискусії над його доповіддю. Все ж із започаткуванням систематичних викладів у зв'язку з заіснуванням КУА в Австралії починається нова сторінка в історії славістики: невідомий тут досі елемент університетського слов'янознавства — українознавство — починає нову світлу сторінку в академічному життi Австралії. Зверги він подарував на руки проф. Дебрея три перші видання ФУСА для бібліотеки АНУ й виголосив доповідь про „Українську мову в діяспорі". Після дискусії проф. М. Степаненко відчитав другу доповідь про „Собор" Олеся Гончара". Дякуючи обом прелегентам, проф. Дебрей закрив цей перший симпозіюм з українознавства в АНУ.

Вечері того ж 22-го лютого відбулася мистецька виставка й прийняття в приватній Українській Галерії в Канберрі, де гостей приймали її власники — інж. Степан Місько з дружиною. Другого дня в полудне заходами ФУСА відбувся обід в честь основоположника КУА — проф. Яр. Рудницького з участю деяких амбасадорів канадського Високого Комісаря в Австралії Р. Гордона, міністра для іміграції й етнічних справ Австралії М. МакКеллара, лідера опозиції та ін. В своєму слові проф. Рудницький висловив похвально про австралійську політику багатокультурності й подав деякі факти із аналогічної системи в Канаді. Недавно — говорив гість — канадський міністер багатокультурности дост. Кафік подав до відома, що уряд Канади додасть своїх триста тисяч долярів до зібраної канадськими мадярами суми 300.000 на встановлення Катедри Мадярознавства в Торонтському університеті.

Єгипет покладає нові надії на переговори Бегіна з Картером

Каїр. — Члени єгипетського уряду президента Анвара ель-Садата дійшли до переконання, що покищо немає вигляду, що Єгипет та Ізраїль в скорому часі підпишуть спільну деклярацію щодо загального замирення на Близькому Сході, але додають, що така спільна деклярація може стати дійсністю після нарад ізраїльського прем'єра Менахема Бегіна з президентом Джіммі Картером, які мають відбутися у Вашінгтоні від 13-го до 16-го березня ц. р. Єрусалим і Каїр вирішили не відновляти перерваних переговорів спільних політичної та військової комісій, аж поки не буде виготовлена деклярація щодо принципів загального замирення.

З уваги на те, Альфред Атертон, асистент державного секретаря ЗСА, продовжує свою функцію посередника між Каїром і Єрусалимом, передаючи обом їхні пропозиції та контрпропозиції. У вівторок, 28-го лютого, Атертон, після довшої наради з єгипетським міністром закордонних справ Мохаммедом Ібрагімом Камелем, сказав, що розбіжності щодо проблеми палестинських арабів є найбільшою перешкодою на шляху до підписання спільної деклярації, додаючи, що ізраїльські оселі на окупованих арабських територіях теж становлять поважну перешкоду. Міністер Камель погодився з оцінкою Атертона, додаючи, що єгипетські власті сподіваються, що ЗСА, зокрема президент Картер під час нарад з прем'єром Бегіном, застосують „належний натиск", щоб переконати Єрусалим змінити свої досі негнучкі становище.

У Родезії дійшло до порозуміння щодо переходового уряду

Солсбері. — Минулого тижня прем'єр Іян Смит, голова білого меншинного уряду Родезії, і три поміркованих лідери чорної більшості цієї африканської держави дійшли до порозуміння щодо складу і функцій переходового уряду, який має довести до перебрання влади чорною більшістю 31-го грудня цього року.

Згідно з порозумінням, переходовий уряд складатиметься з Екзекутивної Ради і Ради Міністрів. До Екзекутивної Ради, яка сповнятиме обов'язки прем'єра і президента країни, входитиме теперішній прем'єр Іян Сміт і три представники чорної більшості.

Щодо Ради Міністрів, то кожний міністерський пост буде обсаджений одним білим і одним чорним, які матимуть однакові повновласті.

Дотеперішній парлямент, в якому подавляючу більшість членів становлять білі, не буде формально розпущений, але його функції будуть обмежені тільки до схвалення бюджетових законопроєктів та законопроєктів, які стосуватимуться переходу влади в руки чорної більшости.

У нарадах з прем'єром Смитом брали участь єпископ Абель Музорева, пастор Ндабанінгі Сітголе та племінний ватажок Джеремая Чірау, які заступають поміркованi угрупування чорних. Їх не визнають радикальні-революційні організації, об'єднані у Патріотичному Фронті, що його провідниками є Джошуа Нкомо і Роберт Мугаве, які ведуть збройну боротьбу проти білого меншинного уряду прем'єра Іяна Смита.

Вже раніше дійшло до порозуміння між білим урядом і лідерами поміркованих чорних фракцій, що після 31-го грудня, коли влада перебере чорна більшість, права білих будуть запевнені. Відтоді назва цієї африканської держави буде не Родезія, а Зімбабве.

Загальні вибори — перші в історії тієї країни — мають відбутися за 6—8 місяців. У тій африканській державі живе 6.7 мільйона чорних і 268,000 білих.

РОБІТНИКИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ ПАРТІЙНИХ БЮРОКРАТІВ КПСС

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Серед документів самвидаву знаходиться один, який має назву „Колективна скарга". Це заява 33 робітників, які висувають акт обвинувачення партійним комуністичним бюрократам за нелюдяне ставлення, грубості та репресії у відношенні до громадян СССР. Подаємо цю скаргу у скороченні.

„...Для нас, чесних громадян СРСР, без причини позбавлених права на працю за розкриття зловживань керівниками підприємств, де ми затруднені, неначе не існують ніякі закони.

Нас не хочуть не тільки вислухати і справедливо розглянути наші заяви, але застосовують недозволені заходи: викидають з Москви, замикають у психіятричні лікарні. Все це за право на скаргу. Свавілю чинять люди, наділені довір'ям партії й народу.

Ми всі були на зустрічі з заступником Генерального прокурора СРСР А. С. Панкратовим; багато з нас чули його публічну промову 9 червня 1976 року в викладовій залі — абсолютно дві інші особи в одному тілі: прилюдно А. С. Панкратов правдивий комуніст, а в себе в кабінеті, насамоті з тими, що вносять скарги, А. С. Панкратов — лицемір: Козлову В. Г. з Ліпецька і Манакову Т. М. з Судака облаяв спекулянтами. Кашапову В. Г. з Уфи — проституткою. Касбянову Ж. Ф. з Митіщі — викинув з кабінету з допомогою міліції. Фуфаєву А. С. з села Огудньово Московської области — вигнав з бюра. Поплавського В. Т. з Климовська, в присутності прокурора Московської области Суворова, назвав наклепником. Від Клебанова В. А. з Макіївки Донецької области вимагав хабара. Оганесянові Ш. А. з Єревану заявив: „Письмової відповіді на скаргу з 3 червня 1977 року, не буде..."

Ми можемо навести десятки фактів репресивних „своєчасних" розглядів скарг робітників: Поплавського В. Т. схопили в приймальні ЦК КПРС 30 червня 1976 року, насильно доставили в 46 відділ московської міліції та за одну годину засудили на 15 днів тюрми...

Кучеренка В. І. з Махачкала схопили 22 червня 1977 року в будинку марксизму-ленінізму при вулиці ім. Горького, намагалися посадити в психіятричну лікарню, але лікар відмовився його прийняти. Тоді його повезли до спеціального приміщення ч.2. УВС Московського міського виконкому, де начальник спецприміщення, старший лейтенант міліції Єфімов П. В., тримав Кучеренка В. І. без будь-якої підстави в тюремі келії, потім під охороною до міста Рязань, хоч Кучеренко В. І. живе в Махачкалі.

Ряхину З. Г. з села Орто-Сай в Киргизькій РСР та Овчиннікову А. Д. з Мінсь-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Помер св. п. Антін Лазірко, щедрий жертводавець

Ньюарк-Ірвінгтон. — Минулої суботи, 4-го березня, тут помер на 61-му році життя св. п. Антін Лазірко, місцевий підприємець зі Старої Солі, Західня Україна, відомий зокрема зі своєї щедрої жертвенности на народні цілі. Осиротив дружину Наталію, дітей Наталію і Олега та маму Марію і три сестри в Україні. Панахида за спокій душі Покійного буде відправлена у вівторок, 7-го березня, в год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Литвина і Литвина, а похорон в середу, 8-го березня в год. 8:30 рано з похоронного заведення до церкви св. Івана Христителя й опісля на цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку.

Покійний був довголітнім членом 133-го Відділу Українського Народного Союзу, до якого належить і вся його родина.

З цвинтаря викрадено тіло Чарлі Чапліна

Женева. — У кінці минулого тижня невідома особа, або особи викрали з цвинтаря у швайцарському містечку Корсіє-сюр-Віве тіло світової слави актора-коміка Чарлі Чапліна, який помер минулого Різдва на 89-му році життя. Поліційні чинники досі не знають причин цього жахливого вчинку, але підозрівають, що ціллю може бути викуп, якого викрадачі можуть вимагати від родини покійного.

Згідно з твердженням цвинтарних працівників, труна, в якій був похований Чарлі Чаплін, була така тяжка, що треба було б принаймні чотири особи, щоб її перенести в інше місце. Швайцарська поліція переводить точне слідство.

Філателістика в Києві

Київська „Літературна Україна" інформує, що в київському Палаці спорту відбувається філателістична виставка, в якій бере участь багато аматорів поштової мініятюри. Поміж різноманітною тематикою цих колекцій, декілька робіт присвячено літературному життю, а саме: „Письменники нашої Батьківщини", марки на тему „Що за диво ці казки" і „Товариш — кіно". Всього в колекції цієї виставки є 174 марки і тридцять конвертів з підписами різних письменників.

Етіопія признається до кубинських військових частин на фронті в Аґадені

Найробі, Кенія. — Ройтер інформує, що етіопійський диктатор полк. Менгісту Гайлє Маріям признався на великому зібранні в столиці Етіопії Аддіс Абебі, що на фронті в провінції Огаден перебувають кубинські військові частини, які плече-в-плече боряться разом з етіопійськими вояками проти „сомалійських інтервентів". Полковник Менгісту відмовився однак відповідати на запитання, де стаціонують кубинські частини і скільки їх перебуває в Етіопії. Але західні дипломати твердять, що 90 відсотків кубинців знаходиться в провінції Огаден, де беруть активну участь в боях проти місцевих партизан і регулярних військових частин Сомалії. Минулого тижня Державний департамент ЗСА стверджував, що в Етіопії перебуває під теперішню пору понад 10.000 кубинських вояків. Державний секретар Сайрус Венс підтвердив також раніші поголоски, що всією військовою акцією в Огадені керують два совєтські генерали.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Допомога шкільництву

Президент Джіммі Картер і його уряд заслужили собі на признання за те, що звернулися до Конґресу зі закликом призначити на допомогу шкільництву 12.9 більйона долярів, тобто на 24 відсотки більше, ніж в поточному бюджетовому році. Признання належиться Президентові рівнож за те, що ці фонди мають на меті запевнити, що ,,підставові предмети", тобто читання, писання та аритметика, знову стануть центром уваги початкового і середнього шкільництва ЗСА.

Запропонована Білим Домом сума — це найвища від часу, коли за президентури Линдена Джонсона створено програму значної допомоги федерального уряду шкільництву ЗСА. Молодь — це майбутність кожного народу і уряд, який дбає про якнайкращу освіту для молоді своєї країни, запевняє світле майбутнє свого народу.

Щодо заяви президента Картера, що в американських школах мусять знову наголошуватися ,,підставові предмети" — читання, писання й аритметика — то ця заява є відгуком на минулорічний звіт Крайової Асоціяції Освіти, найбільшої організації американських вчителів, яка інформувала, що по цілій країні замітній рух ,,повороту до підставових принципів" у початковому і середньому шкільництві, тобто, що по школах знову починають наголошувати граматику, табличку множення, вивчення напам'ять нових слів тощо, додаючи, що разом з наголошуванням цих предметів всечастіше пригадується учням і їхнім батькам, що ,,наука вимагає тяжкої праці."

Підтримку урядом ЗСА руху ,,повороту до підставових принципів" треба вітати як дуже відрадне явище, бо протягом 1960-их і 1970-их років у шкільництві панувала концепція: ,,вчити дітей тільки те, що їм подобається і що є доречним для даного учня." Такий підхід до науки доводив до того, що великий відсоток випускників середніх шкіл фактично був напівписьменний.

Отже, президент Картер заслуговує на похвалу за те, що не тільки закликає Конґрес збільшити на 24 відсотки фінансову допомогу школам, але також за те, що підтримує правильний напрям повороту до підставових і досвідом виправданих принципів у шкільництві.

Однак, треба також відмітити, що президент Картер, хоча твердить, що його уряд робитиме все можливе, щоб також допомогти приватним парафіяльним школам, то зазначує, що ця допомога може бути тільки така, яка, мовляв, не противорічитиме Першому Додаткові до Конституції ЗСА. Президент зокрема підкреслює, що не підтримуватиме пропозиції, щоб батьки, діти яких ходять до приватних парафіяльних шкіл, одержували податкові кредити-полегші.

Багато сучасних конституційних спеціялістів твердить, що Перший Додаток до Конституції має на меті не допустити до того, щоб в ЗСА була створена якась ,,урядова релігія", яка одержувала б спеціяльні привілеї та спеціяльну фінансову підтримку з боку уряду, але цілком не означає, що приватні парафіяльні школи не повинні одержувати жадної фінансової допомоги від уряду. В Америці різні віровизнання мають свої приватні парафіяльні школи і тому немає загрози, що котресь з них стане ,,офіційною урядовою релігією."

Щодо батьків, діти яких ходять до приватних парафіяльних шкіл, то вони таки повинні одержувати податкові полегші з уваги на те, що вони фактично несправедливо мають подвійні видатки, бо платять за навчання своїх дітей у приватних школах, а крім того платять податки на підтримку системи публічних шкіл.

Отже, президент Картер поступив правильно запропонувавши збільшити на 24 відсотки фінансову допомогу школам та підтримуючи поворот до наголошування підставових предметів у школах країни, але він помиляється, коли відмовляє фінансової допомоги приватним парафіяльним школам і податкові кредити батькам дітей, які ходять до тих шкіл.

Борис Потапенко

У ЛЯБІРИНТІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Ню Йорк. (,,Вісті" — Міжнародна Пресова Служба) — Комісія Прав людини при Об'єднаних Націях розпочала свою працю в 1978 році схваленням широкої програми. До неї входять 30 точок, що стосуються широкого вахляра справ: від порушення прав людини до схвалення нових умов-договорів про людські права. Цьогорічна сесія триватиме в Женеві, у Швайцарії, від 6 лютого до 10 березня, під керівництвом вибраних: голови — п. Мбає (Сенеґал), п-і Івон Болен (Канада), Адама Лопатки (Польща), Валеда Саді (Йордан) — заступників голови та п-і Анжели Герран (Кольомбія), як офіційного звітодавця сесії.

На початку праці Комісії директор Відділу Людських Прав при ОН Ван Бовен висловив стурбування з приводу дедалі, то більше зростаючої критики Комісії Людських Прав за її працю і відношення та підхід до повідомлень про порушення прав людини. Він сказав, що ,,є певне стурбовання" у світі тим, як Комісія Прав Людини реаґує на окремі повідомлення про порушення людських прав і що над цим треба відверто і відкрито поміркувати. Перш за все, Комісія повинна реаґувати більш послідовно й систематично на факти порушення прав людини і то так, щоб реально допомагати тим, які терплять. Тому, що Комісія засідає лише раз на рік, він запропонував доручити одному з членів Комісії стежити за наглими випадками порушення прав людини впродовж року і потім звітувати про свою працю на засіданні Комісії.

Уступаючий голова Комісії Александер Бозовіч (Югославія), речник комуністичних держав, сказав, що не буде пошани до людських прав доти, доки цю справу будуть використовувати як претекст для втручання у внутрішні справи суверенних країн. Фактично він повторив постійне твердження СССР про те, що людські права — це внутрішня справа, яка не підлягає міжнародному дослідженню. Визнавши, що ,,соціялізм не доводить автоматично до забезпечення людських прав", він підкреслив, що ,,було б ілюзією вважати капіталізм за колиску людських прав, а Західні демократії — ідилічним розсадником прав людини".

Цього року, як і в минулих роках, Комісія знову буде розглядати порушення людських прав на окупованих арабських землях, у Чіле, в Південній Африці, в Родезії та на Кипрі. Комісія буде перевіряти свій процедурний — таємний і відкритий — підхід до зголошення порушень прав людини.

Сучасна процедура вимагає від Генерального Секретаря передавати всі повідомлення про порушення людських прав Підкомісії названої Комісії. Всі такі інформації Підкомісія тримає в суворій таємниці, передаючи лише короткі резюме членам Комісії та обвинуваченим державам. Вся процедура скерована на те, щоб світова опінія не дізналася про конкретні обвинувачення того чи іншого уряду. Теоретично Підкомісія має право передавати Комісії Прав Людини для розгляду особливо важкі порушування людських прав. Але за всю історію ОН не було ще ні одного випадку, щоб Комісія докладно досідила бодай одно важке порушення прав людини. Щоб не творити прецеденту на майбутнє, ОН покладається на Генеральну Асамблею — там можуть мати місце підбурюючі виступи в обороні людських прав, але не в Комісії Прав Людини. Вже є певні познаки, що цього року деякі комуністичні держави будуть домагатися ще більшого загострення процедури розгляду випадків порушення прав людини в Комісії Прав Людини ОН. Вже є загроза виключення багатьох не-урядових організацій з ОН за те, що вони оприлюднили деякі факти порушень прав людини, розглянені на Підкомісії.

Комісія буде розглядати пропозицію про створення посту Високого Комісара для людських прав при Об'єднаних Націях. Цю пропозицію, яка виринає на форумі ОН вже 20 літ, подав у листопаді 1977 року Третій Комітет Генеральної Асамблеї. Згідно з пропозицією, Генеральна Асамблея мала б створити пост Комісара людських прав, який діяв би, спираючись на авторитет Генерального Секретаря, але незалежно від нього. Таку пропозицію підтримали 17 держав. Комісар мав би право досліджувати випадки порушення прав людини за власним вибором та ініціятивою. Але і цю справу — на вимогу Куби та ін. комуністичних країн — відкладено й передано на розгляд Комісії Прав Людини.

Цього року Комісія звертатиме найбільшу увагу на порушення економічних, суспільних та культурних прав людини, головно таких, як право на працю, житло, освіту, медичну обслугу тощо. У минулому ця Комісія звертала більше уваги на факти порушення громадських і політичних прав. Але у зв'язку із зростаючим бльоком країн т. зв. Третього світу й комуністичних країн та у зв'язку із зростаючим списком різних плянів для створення Нового Міжнародного Економічного Ладу, — Комісія звертатиме головну увагу на економічні й суспільні справи.

Генеральна Асамблея доручила Комісії Прав Людини опрацювати проєкт закону-умови проти тортурування й ін. жорстокостей, нелюдських або принизливих трактувань чи покарань людини. Ця умова мала б більшу правну силу, як також моральну, ніж існуюча Декларація проти катувань, раніше схвалена Генеральною Асамблеєю.

Генеральна Асамблея зобов'язала також Комісію Прав Людини опрацювати звіти для її наступного скликання, що стосується осіб, затриманих або ув'язнених за участь у боротьбі проти апатриду, расизму, колоніялізму, чужинецької окупації, за національне самовизначення і незалежність. Хоча резолюція має універсальний характер, однак її оперативному розділі з притиском зазначено, що тільки Ізраїль, Родезія і Південна Африка повинні ,,негайно і беззастережно" звільнити усіх таких в'язнів.

Попередження п. Ван Бовена на початку сесії не змінило і не зменшило політичного напруження у першому тижні праці Комісії Прав Людини. Перші дві точки на порядку дня — порушення людських прав в окупованих арабських країнах і право всіх націй на національне самовизначення та застосування цього права до націй під колоніяльною або чужинецькою окупацією — були продискутовані за зразком попередніх сесій. Знову були осуджені Ізраїль та Південна Африка за нехтування людськими правами, але не було навіть згадки про Совєтський Союз, де десятки тисяч осіб перебувають за ґратами за домагання права для своїх окупованих націй на свободу і незалежність. Більшість Західніх держав, вкючно з Америкою, осудили Ізраїль за нові поселення на окупованих територіях, але не йшли далі загальникових фраз, коли заходила мова про інші частини світу. Прикладом поступовання представників Заходу може послужити п. Савер (Франція): спершу він закликав Комісію застосувати право на самовизначення до конкретних випадків, але закінчив загальним визнанням принципів, а не конкретними фактами.

Інші члени Комісії детально перечислювали засоби, застосовувані в окупованих районах Ізраїлем і Південною Африкою: ув'язнення без обвинувачення, довге тримання у в'язниці без юридичних підстав, тортурування, самовільне відібрання майна, примусове заслання, але всі вони старанно оминали СССР та інші комуністичні країни, щоб не обвинуватити їх у таких зловживаннях.

Оминаючи Совєтський Союз у справі самовизначення націй, Комісії обвинуватила Америку в запечуванні права на незалежність для американських індіян; Комісія запросила представника Міжнародної Ради Індіян скласти в цій справі їхню заяву.

Загальна дискусія про самовизначення зосереджувалась довкола звіту п. Ґрос Еспіелла, якому було доручено опрацювати загальний стан самовизначення у світі. Одним із найбільш загрозливих висновків, до яких дійшов п. Еспіелл, був той, що право на національне самовизначення не стосується тих територій, де для його здійснення довелося б змінювати кордони існуючих держав. Якщо застосувати таке твердження до інших міжнародних договорів, зокрема Гельсінкського, що забезпечує недоторканість території Совєтського Союзу, то це поставить поневолені в СССР народи поза всякими міжнародними законами про незалежність та національне самовизначення. Після дискусії над самовизначенням Комісія мала зайнятися людськими правами в Чіле.

К. Крупський

ВІД ТЕОРІЇ ДАЛЕКО ДО ДІЙСНОСТИ

В цьогорічному січневому числі російського журналу англійською мовою ,,Совєт Лайф", є надрукований зміст ,,нової совєтської конституції", яка була прийнята Верховним Совєтом СССР на спеціяльній сесії, що відбулася 7-го жовтня 1977 р. (в річницю Жовтневої Революції). Спеціяльна вставка в цьому журналі з текстом конституції займає 6 карток, які чомусь не є показані в покажчику змісту журналу на відворотній сторінці фронтової обгортки.

Більшість наших читачів, приймаючи американське громадянство, мали можливість познайомитись з текстом Конституції ЗСА. Як знаємо, початкова Конституція ЗСА, прийнята Конвенцією 12-ти стейтів 17 жовтня 1787 р., складається тільки із семи артикулів, зміст яких займає не цілих дві і пів сторінки в Енциклопедії Американа, а двадцять шість поправок (доповнень) до цієї Конституції по 1975 рік величиною дорівнюють приблизно початковим сімом артикулам. Але, як знаємо, важливість Конституції ЗСА не в довжині її змісту, а в значенні цього змісту, який переведений в життя повністю відповідає тому, що є написане в цій Конституції. Коротко можемо сказати, що американська Конституція це справжні основні закони про державний устрій та взаємовідносини громадян і держави.

Познайомившись з текстом ,,найновішої совєтської конституції" ми не можемо сказати про неї, що переведення її в життя відповідає написаному текстові. Зовсім непотрібно входити в якісь правні тонкощі для того, щоб запримітити те, що зміст тієї нової конституції це одно, а застосування цього змісту в життя це зовсім щось інше.

Нова совєтська конституція складається з 21 розділів, які разом дають 174 статті, вичислені в порядковому числі від 1 до 174. В передмові (чи вступі) до нової совєтської конституції сказано: ,,Велика Жовтнева Соціялістична Революція, яку зробили робітники і селяни Росії під проводом Комуністичної Партії очоленої Лєніном, повалила капіталістичне і землевласницьке володіння, розірвала кайдани неволі, встановила диктатуру пролетаріяту" і т. д.

В іншому місці цієї передмови сказано, що нарід СССР, це ,,спільнота правдивої демократії". Отже, чи може бути мова про демократію там, де існує диктатура пролетаріяту. Думаємо, що одно заперечує друге, отже, що там є: диктатура чи демократія?

Подібні суперечності як у передмові, так і в змісті самої конституції відносно ролі народів совєтської імперії.

Якщо на Заході термін ,,Совєтський Союз" є рівнозначним з терміном ,,Росія", то це не є без підстави. Це є обумованим виразною політикою Москви і тому цілий світ бере під увагу дійсність, а не окозамилюючу пропаганду Москви. Ось і у випадку конституції, на початку передмови до неї виразно сказано, який нарід є паном над іншими народами т. зв. ,,Совєтського Союзу", а дальші додатки про ,,рівність" усіх народів цього союзу це тільки пропагандивна риторика і більш нічого.

Ось, наприклад, що сказано в іншому місці цієї передмови: ,,Це спільнота дозрілих соціялістичних відносин, де на базі зближення разом усіх кляс і соціяльних верств та правної і дійсної рівноправности усіх націй і національностей та їхньої братерської співпраці зроджується нова історична спільнота народів — совєтський нарід". Як добре знаємо, скільки то мільйонів людей знищила Москва в імені ,,постройки" безклясового суспільства. Скільки тонн чорнила і паперу через довгі роки зужила вона на пропаґанду такої ,,постройки", а тепер признається до того, що в неї таки існують кляси, завершені пануючою клясою, яку так прекрасно і клясично описав Мілован Джілас в його творі ,,Нова кляса".

Подібних суперечностей подибуємо більше в новій совєтській конституції. Наприклад, в 6-ій статті сказано: ,,Провідною і керівною силою совєтської спільноти та ядром її політичної системи, усіх державних і публічних організацій, є Комуністична Партія Совєтського Союзу. КПСС існує для людей і служить людям".

Чи може бути мова про демократію там, де меншість керує більшістю? Ось так то розуміють в Москві демократію. В подібному змислі говориться в совєтській конституції і про суверенність совєтських республік. В одному місці вони є ,,суверенними" республіками, а в другому місці цей ,,суверенітет" зникає.

Саття 52 каже: ,,Громадяни СССР мають ґарантію свободи сумління, тобто, вони мають право визнавати, або не визнавати релігію, або вести атеїстичну пропаґанду". Коментарі про релігійну свободу в Совєтському Союзі є зайвими, бо про ту ,,свободу" знають усі.

Стаття 72 каже: ,,Кожна союзна республіка задержує право свобідно виступити з СССР". На ділі, про це не вільно і думати, а не то, що говорити, а про якийсь виступ чи відокремлення і мови не може бути в Совєтському Союзі. Не знаємо, чи знайдеться хтось, щоб повірив у це паперове право Совєтської Конституції.

Ми ще не забули того, яким ,,демократичним" способом відбувались вибори в ,,приєднаній" до Совєтського Союзу Галичині: перед виборами всяких депутатів на сцену виходив нікому незнаний в даній місцевості москаль і представляв себе як кандидат і хоч ніхто з виборців його не знав, проте, його вибір був запевнений згори бо його вислала партія і вона ґарантувала йому вибір. Ми певні того, що ті форми і звичаї там не минулись і до нині. Вони існують в цілому Совєтському Союзі, хоч може і в дещо змодифікованій формі.

Наприклад, стаття 14, між іншим, каже: ,,Держава контролює працю і споживання згідно з соціялістичним принципом: Від кожного по його можливостям, кожному згідно з його працею. Коли ж поглянемо до ,,Української Радянської Енциклопедії", то в гаслі про конституцію УРСР і СССР, сказано, що ця стаття конституції переводилась за принципом ,,хто не робить, той не їсть". У статті 71 є вичислені усі ,,республіки". Першою з них є Російська Федеративна Соціялістична Республіка, що написано окремо, а усі інші називаються ,,совєтськими соціялістичними республіками", які подані в такому порядку: Українська, Білоруська, Узбецька, Казахська, Грузинська, Азербайджанська, Литовська, Молдавська, Латвійська, Киргизька, Таджицька, Вірменська, Туркменська та Естонська.

Не дуже дивує те, що в новій совєтській конституції є такі наявні суперечності, коли сконфронтуємо зміст конституції з дійсністю. Це ж бо продукт системи, яка є опертою на тоталітарний основі, а конституція це тільки риторика, про яку в Совєтському Союзі усі прекрасно знають, а поза тим союзом можуть ще зловитись на неї тільки наївні.

Володимир Барагура

БУЗЬКО — ПАН

(Зі збірки ,,Калиновий міст")

(1)

,,Бузько — пан, бузько-пан,
Має крила, мов жупан"...
Хлоп'яча співанка-примовка

Тільки починав танути сніг, а з-під нього стали прозирати чорні клапті вогкої, теплої землі, що млосно пахла сирими випарами, тільки стали на річці Скло з гуком лопати й шарудіти, мов раки в окропі, льодові криги, ми виглядали передвісників весни — трави, що зберегла під снігом минулорічну зелень і перших провесінніх сніго-квітів — біленьких підсніжників, голубих пролісків, тендітних дзвоників сону, різнокольорових крокусів, ґарячих жовтців, зелено-жовтого латаття й ,,котиків" на верболозах.

Але найбільше зорили ми за бузьками й наслухували лелечого клекоту, бо на своїх могутніх крилах вони несли нам справжню весну. Ми вибігали гуртами далеко за передмістя Яворова на левади й сіножаті, дивилися в блакить неба, а коли спостерегли довгі ключі буслів, почули лелечий клекіт і пошум гайстрових крил — ми причаювалися в чагарниках узлісся, щоб звідтіля приглядатися гостям, не полохаючи їх.

Ключ за ключем приземлювали бузьки, складали на спинах свої розпростерті крила, підскакували на цибатих ногах, вигинали аж до тулуба гнучкі шиї й клекотіли довгими дзьобами, що видавали тупий звук дерев'яних калатал. Поки бузьки радили віче, виставляючи чати, що на одній нозі вартували проти небезпеки, ми з неприхованою радістю підстрибували й собі на одній нозі, вдаряли себе долонями по стегнах і вигукували:

,,Бузько-пан, бузько-пан,
Має крила, мов жупан"...

Так ми вітали поворотців із далекої чужини, з небачених ,,теплих країн", з ірію...

Ми знали, що бузьки побудуть на узлісній леваді кілька днів, а тоді почнуть гніздувати — батьки відступлять молодим парам свої минулорічні кубла, а собі змостять нові — хто на стрісі хати, чи господарських забудувань, хто на розлогих розвиллях дерев поблизу людських осель. Тоді ми зможемо спостерігати лелече життя.

* *
*

Хоч орел визнаний королем світового птаства, то некоронованим володарем українського пташиного роду є улюблений птах нашого села — бузько. Про його популярність свідчать численні його назви — бузько, бусел, лелека, чорногуз, боцян, гайстер. Цей імпозантний, маєстатичний птах-аристократ у сніжнобілому жупані з чорними вилогами на кінці крил, з гарячо-жовтим довгим дзьобом і розумними очима, повагом ступає по левадах, сіножатях, нивах, ставах, річках, багнах, плавнях, піднімаючи спроквола цибаті, кольору дзьоба, ноги. Час-до-часу блискавкою запускає у воду, чи в баговиння дзьоб — і ось тріпочеться в ньому рибка, жаба, пуголовок, чи інша водяна животинка. Не гордує мишами, ящірками, вужами.

Бусел став улюбленим птахом українського села, бо вдачею близький нашому селянинові. Він привітний і приязний та лагідний, але обережний і недовірливий. Хоч люди не чинять йому кривди, навпаки ставляться до нього люб'язно, він не допускає підійти до себе заблизько. Зараз злопоче крилами, підскочить кілька кроків, відіб'ється цибатими ногами, злетить угору, зніме клекіт, заточить широке коло і приземлиться в безпечній віддалі.

Лелека — великий патріот, вірний країні свого народження, хоч життьові умови й закон самозбереження змушують його на зиму покидати батьківщину. Проте на перший подих весни він вертається в рідні околиці, хоч інколи приходиться йому платити життям, коли зарано прибуде до рідної стріхи, а холод не дасть йому знайти їжі.

Селяни вірять, що бузько приносить мир і щастя. Вони радіють, коли лелека закладе гніздо на їхньому обійсті. Навіть запрошують лелек до себе, вміщуючи на стрісі старі задні возові колеса, щоб буслові було легше звити кубло. Коли бузько покине гніздо на обійсті, сусіди дивляться з призирством на хазяїна-власника — вважають його недоброю людиною.

Кажуть, що бузьки мстиві, коли заподіяти їм кривду. Відоме народне повір'я, що бузько головешкою підпалив хату, коли дядько скривдив його.

Бузьки — родинні птахи, прикладні подруги й дбайливі батьки. Буває, що під час пожежі гинуть у полум'ї, коли не можуть врятувати бузьченят. Батьківський інстинкт і тяга до сімейного життя зробили їх у народних повір'ях символічними вістунами-післанцями, що приносять людям новонароджених дітей. І це повір'я прийнялося навіть у країнах, де бузьки не виводяться й спроби акліматизувати їх не вдалися.

Бузьки — індивідуалісти. Як наші селяни, вони люблять хуторне життя і зводять завзяті бої з інтрузами власного роду, якщо вони хочуть оволодіти їхнім кублом. Зате збірно бороняться перед хижаками й громадою летять у вирій і назад.

Нам, учням бузьки були близькі ще й тому, бо в казках зображують їх, як розумних птахів, що в піджаку й окулярах на дзьобі навчають у лісовій школі. Зердик дивувався: як то — сова, символ мудрости й бузько-пан стали вчителями, навіть старого крука вважають розумником, а гімназійному учневі так тяжко засвоїти собі звичайну лекцію... Але Зердик потішав себе, клав це на рахунок несправедливости й нерівности, яка панує на світі незалежно від покривджених гімназистів...

* *
*

Бузьки вже добре поселилися, ми надивилися, як вони вивели діток, як годували ненажер, як вчили їх літати й полювати. Були ми навіть свідками, як викинули з гнізда кволе лелеченя, бо жорстокий біологічний закон родової селекції інстинктово каже їм позбутися власної дитини, коли вона не зможе вирости на дебелого птаха, що подолав би трудам лелечого життя.

Бузьки вже й збайдужніли нам і тільки інколи, побачивши котрогось із них поблизу, ми підбігали, сплескували долонями й скандували: ,,Бузько-пан, бузько-пан"...

Але цього року прийшлося нам ближче познайомитися з одним цибатим паном. Був пізній червень, шкільне навчання добігало до кінця. Клопіт мали тільки слабі учні, для яких останньою дошкою рятунку перед ,,цваєром" і ,,ґрунтуванням" чи ,,репетуванням" кляси були т.зв. ,,тихі промоції", коли учень мусів скласти іспит з вивченого за цілий рік предмету перед професором і ,,голосні промоції", коли іспит відбувався в присутності директора.

Проф. Іван Чмола, опікун 17-го Пластового Полку ім. М. Драгоманова, наказав нічні вправи, щоб підготовити нас до вакаційної прогулянки в Карпати. У повному однострої і з необхідним таборовим спорядженням кілька гуртків вирушили після суботнього навчання в дрімучі янівські ліси, що колись славилися яворовими деревами... Тут мали ми стати табором, окопатися й замаскуватися, а гуртки молодших пластунів під проводом розвідників мали в неділю після Богослуження вислідити й здобути нашу фортецю.

З наплечниками, шатрами, казанами і з білими гуртковими прапорчиками-знаменами на пластових палицях ми рушили в дорогу, співаючи маршових пісень. Погода була вимріяна, на душі було радісно, легко, весело...

Але тільки ми залишили за собою останні хати ,,Малого Передмістя", як скоїлося щось несподіване й незвичайне. Мов ,,грім із ясного неба" на обрії з'явилися темно-бурі, скуйовджені хмари, в яких клекотіло, мов би варилося в велетенському казані. Такого звуку не давала навіть зупа, що її варив у пластовому казані наш, відзначений ,,орденом цибулі", і палко кухар Авдій. Одночасно зірвався буревій і ми в недалекій відстані побачили туман пилюки, що крутилася лійкуватим стовпом, який підставою торкався землі, а верх його губився десь у хмарах. Стовп посувався швидким темпом у нашу сторону. Гураґан!

(Продовження буде)

ШАНОВНІ ДЕЛЕҐАТИ Й ДЕЛЕҐАТКИ 29 КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ! КОНВЕНЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ, МЕТОЮ ЯКОЇ Є ПРИДБАННЯ 3,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ВЖЕ ПОЧАЛАСЯ. ПРОСИМО ВАС ПАМ'ЯТАТИ ПРО „ДЕЛЕҐАТСЬКУ ДЕСЯТКУ" НОВИХ ЧЛЕНІВ! ВАШ ГОЛОС БУДЕ ТИМБІЛЬШ ПЕРЕКОНЛИВИЙ, ЧИМ БІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ ВИ ЗОРГАНІЗУЄТЕ ДО КОНВЕНЦІЇ

РОБІТНИКИ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ка схопили на вулицях Москви, завезли до спеціяльного приміщення ч. 1 УВС, де, згідно з наказом начальника Подлєсного І. А., їх роздягнули до нага, зробили понижуючий обшук, подерли навіть пальто Ряхіної З. Г. Потім їх вивезли з Москви.

10 лютого 1977 року на вулиці Москви каґебісти схопили Клєбанова В. А. і Чеверйова В. С. і насильно завезли їх на 46 відділ міліції, звідки перевезли Клєбанова В. А., мешканця Макіївки, до 7-ої психіятричної лікарні.

Подібно поступили з Бобришевим І. П. з міста Суман, якого посадили до психіятричної лікарні 1 травня 1977 року.

Цадо Л. І. з міста Степного Казахської РСР схопили на головній телеграфічній станції в червні 1977 року і примусили до „бесіди'' з психіятром.

Сидорову А. С., матір чотирьох дітей, з міста Пестова і Гайдар Н. І., матір двох дітей з Києва — запроторили в психіятричну лікарню ч. 13 на доручення прокуратури СРСР.

Подружжя Ісаєвих — кожному з них понад 60 років — з міста Куйбишева, схопили та посадили до 7-ої психіятричної лікарні, де Ісаєва важко захворіла, у неї стався серцевий приступ.

Сороку Є. М. з села Лідихова Тернопільської области саджали тричі до психіятричних лікарень в Москві; Фазалханова з міста Казань та Тулікова К. Г., учасника Великої Вітчизняної війни з Павлодарської области схопили в приймальні Президії Верховної Ради СРСР у січні 1977 року та посадили в 7-му психіятричну лікарню...

З наказу прокуратури СРСР та ЦК КПРС застосовують репресії і місцеві органи проти тих, які вносять скарги: Фуфаєву А. С. з села Огуднєво Московської области засудили на 10 днів тюрми. До квартири Янькова Г. Т. в Москві вдерлися серед ночі троє осіб, на чолі з міліціонером Шатровим. 23 травня 1977 року вони повикидали з помешкання усі домашні речі, а 27 травня 1977 року примусово виписали з Москви.

Острохову А. З. з міста Ворошиловграду намагалися перевезти вночі до психіятричної лікарні, після її особистого побачення у Генерального прокурора СРСР товариша Р. А. Руденка.

Кравченко Т. І. з міста Миколаєва була запроторена до психіятричної лікарні на майже три місяці. Її випустили щойно на домагання 76 громадян, які, знаючи добре Кравченко Т. І. писали в її справі багато листів до ЦК КПРС та до центральної преси.

22 червня 1977 року, з наказу прокуратури СРСР Крачкевича В. І., міліція намагалася відправити до психіятричної лікарні Таран Єлену Олексіївну.

У вересні 1975 року 54 громадяни міста Миколаєва: комсомольці, комуністи звернулися до Генерального прокурора СРСР з заявою на захист Ященко М. І., яку намагалися запроторити в психіятричну лікарню. На заяву відповідь не прийшла. 13 січня 1976 року ще раз вислано жалобу на адресу 25-го З'їзду КПРС з проханням прислати відповідь на адресу Матушевич Марії Михайлівни. Відповідь не надійшла до нинішнього дня.

28 червня 1977 року робітник прокуратури СРСР Клочкова І. І. намовляла Ізвєкову В. Н. з Чернігова очорнити своїх товаришів, які 20 травня 1977 року написали спільну скаргу на адресу Л. І. Брежнєва. Це роблено з метою анулювати спільну скаргу; в заміну обіцяли Ізвєковій „розв'язати'' її особисту справу.

12 серпня 1977 року в 7-ій годині вечора робітники прокуратури міста Макіївки приходили з погрозами на квартири Четверикової В. В. і Клєбанової В. Т. ...

Ми перестали вірити в прокуратуру СРСР, як в орган, який стоїть на сторожі Жовтневих досягнень і який здібний обороняти інтереси держави і трудящих!

Ми також не можемо мати довір'я до співробітників Відділу адміністративних органів ЦК КПРС, які не застосовують належних заходів скарг робітників на керівників партії та уряду, але пересилають ті скарги особам, на яких скарги зложені, породжуючи цим зволікання та акти сваволі.

7 жовтня 1977 року прийнято нову конституцію СРСР, яка торжественно сповістила на цілий світ про те, що згідно зі статтею 54 — „Громадянам СРСР ґарантується недоторканність особи. Ніхто не може бути арештований інакше як на підставі судового рішення, або з санкції прокурора''.

Стаття 57: „Поважання особи, охорона прав і свобід громадян — обов'язок усіх державних органів, громадських організацій і службових осіб''.

Ми будемо домагатися повного і правильного розгляду наших заяв і скарг про безпідставне звільнення нас з праці; притягання до відповідальности за репресії службові особи, які потурають розкрадачам народного майна, терором намагаються застрашити чесних громадян.

Ми вимагаємо:

1. Створити авторитетну комісію для перевірки діяльности робітників Відділу адміністративних органів ЦК КПРС, які, за нашим глибоким переконанням, керуються особистими мотивами, а не вказівками партії та уряду.

2. Згідно з конституцією СРСР прийняти нас на особисте побачення, дати можливість зустрічі з керівниками партії та уряду, які відгороджені від нас бар'єром бюрократії''.

Цей документ, датований 7 листопада 1977 року, підписали і подали свої точні адреси 33 особи.

Українське Різдво в Прінстоні

11-го грудня, 1977 року в приміщеннях ІМКА і ІВКА в Прінстоні відбулася імпреза під назвою Міжнародні Різдвяні Святкування. Цю імпрезу зорганізував міський Відділ ІВКА. До участи запрошено різні національности і етнічні групи.

Відділи 11-ий і 19-ий з Трентону репрезентували українців. В окремій кімнаті ми примістили стіл з 12 традиційними святвечірніми стравами, побіч стола поставили дідуха, а дальше на окремому столі ялинку, під якою у формі подарунків пишались наші кращі зразки народного мистецтва. На іншому столі уложено керамічні вироби М. Городиської, які відвідувачі виставки могли закупити. Дальше слідували столи з різдвяним печивом, яке обидва Відділи продавали.

Побіч, на окремому столику, розложено памфлети СУА як рівнож опис і пояснення наших різдвяних звичаїв, якими відвідувачі були зацікавлені.

Під час оглядин нашого святвечірнього стола голова Міжнародного Клюбу в Прінстоні запросила управи 11-го і 19-го Відділів СУА взяти участь у „Вечорі Національних Страв", що відбувся 15-го грудня в Прінстоні. Українські святвечірні страви були частиною програми цього вечора.

Членки обох Відділів вклали багато праці, щоб наше українське Різдво було гідно репрезентоване, за що ми одержали від Управи ІВКА подяку за участь і вислови вдячности за те, що вони мали змогу познайомитись з багатством наших різдвяних традицій і звичаїв.

Ольга Тритяк

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

ПОДЯКА

З волі Всевишнього в неділю, 5-го лютого 1978 року відійшов, ненадійно, у Вічність, на 68-му році життя, мій Найдорожчий МУЖ, ТАТО І ДІДУСЬ

бл. п.

ПЕТРО ФЕДИК

Почуваємося до обов'язку зложити щиру подяку нашій Рідні, Приятелям, Знайомим і всім Людям Доброї Волі, за так численні особисті і писемні вислови співчуття та їхню участь в похоронних обрядах.

Дякую отцям о. Іванові Лазар з церкви Матері Божої Неустаючої Помочі, за відправу Панахиди і похоронні відправи, також о. Вийн Ручкі, за його відправи у каплиці та за теплі слова співчуття для нас, який був коло нас тоді, коли нам було треба найбільшої помочі.

Дякую за прощальні слова п. Е. Репети і від усієї Союзової Родини у каплиці по Панахиді, п. Володимирові Дідикові на цвинтарі, який прощав Покійного від Окружного Комітету УНСоюзу в Детройті.

Щиро дякуємо Всім, за пожертви на Служби Божі, за квіти і за пожертви на Патріярший Фонд в сумі 220.00 дол., на Гарвардські Студії 250.00 дол., на Вищу Школу 50.00 дол.

Нехай Господь винагородить Вас.

СТЕФАНІЯ ФЕДИК з Родиною

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів та Знайомих, що 27-го лютого 1978 року відійшла у Богом призначену вічність, наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА й БАБЦЯ

бл. п.

ГАЛЯ зі СТРИЙСЬКИХ ПОПЕЛЬ

незаступимий Ангел нашого життя.

Горем прибиті:
ЯРЕМА — муж
МАРТА — дочка з мужем АДРІЯНОМ та синами АНДРІЙКОМ і ЮРЧИКОМ
ЮРКО — син з дружиною ВІРОЮ і синочком ТАРАСИКОМ
АНДРІЙ — син з дружиною ЛЯРИСОЮ
та ближча й дальша Родина

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 14-го лютого 1978 р., на 76-му році життя, відійшла у Вічність у Сейнт Пітерсбург, Фльорида, наша Найдорожча МАТИ, БАБЦЯ й ПРАБАБЦЯ

бл. п. СОФІЯ ОХВАТ-МАЛАНОВСЬКА АЛЕКСАНДЕР

ПАНАХИДА була відслужена в п'ятницю, 17-го лютого 1978 р., в похоронному заведенні Б. Коцюбинського у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 18-го лютого 1978 р., з того ж похоронного заведення до собору Непорочного Зачаття ПДМ, а звідти на цвинтар у Факс Чейсі.

Горем прибиті:
МАРІЯ ШАТТ — дочка з чоловіком РИЧАРДОМ
ВАСИЛЬ — син з дружиною ФРЕНЦИС і дітьми
ОЛЬГА — дочка
ЙОАН — син з дружиною СТЕЛЕЮ, дітьми й внуками

В глибокому смутку повідомляю Родину і Знайомих, що 1-го березня 1978 року, несподівано упокоїлась в Бозі моя Дорога ТЕТА

бл. п.

МАРІЯ СОПІНКА

нар. 1892 року в Україні

ПОХОРОН в понеділок, 6-го березня 1978 року з похоронного заведення П. Яреми до церкви, а опісля на цвинтар Woodlawn у Бронксі, Н. Й.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибита — МАРІЯ ПЕТТЕҐРЕВ, братанка

СПРОСТОВАННЯ

У „Свободі" в ч. 45-му з 28-го лютого ц. р. в посмертнім оголошенні, через друкарський недогляд, подано імена — РОМАНА замість РОЖА і СВІТ замість СВІТЕНКО — мало бути бл. п. РОЖА ЦІСИК-СВІТЕНКО з дому БІЛІЧАК

Перепрошуємо за недогляд.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого і Незабутнього

бл. п. проф. д-ра Михайла Тершаківця

складаємо 100.00 долярів на Патріярший Фонд.

•

Опечаленій Родині глибокі і щирі вислови співчуття.

Д-р Остап і Зеня БАРАН з Родиною

Як нев'янучий вінок, на свіжу могилу, нашого Дорогого Свата

бл. п.

Проф. Д-ра МИХАЙЛА ТЕРШАКІВЦЯ

складаємо 50.00 долярів на Фонд Українських Студій в Гарварді.

Олександра і д-р Микола ТЕРЛЕЦЬКІ

Свято Державности і концерт співака М. Мінського в Твин Ситі

Заходом Відділу УККА на Міннесоту 22-го січня 1978 р. відбулася урочиста академія, присвячена 60-ій річниці Проголошення Самостійної Української Держави. Тому, що про академію пишуть окремо, хочу згадати, що в програмі академії був гостинний виступ соліста Мінського з піснями: ,,Чи діждемося ми Вашінґтона?'' сл. Шевченка, муз. О. Карповича, ,,Народе України'' — арія з кантати 22.І.1918 р. муз. А. Рудницького, ,,Петлюрине ім'я'' В. Онуфрієнко - М. Михайловський. Співак у супроводі акомпаньятора Ричарда Згодави прекрасно виконав свої пісні. Останнім часом ми мало чули про його виступи, бо він працював над цілою серією платівок. Появилися платівки наспівані для фірми ,,Арфа'': ,,Маєва нічка, Богиня степова, Струни серця, Чорний ліс, Моя стежина, Гетьмани, І Ти воскреснеш, Україно! Готується до випуску платівка ,,Скільки весен було''.

По святі Державности співака запросили на окремий концерт, який відбувся в Міннеаполісі в новій залі при церкві св. Михаїла 29-го січня 1978. В цьому концерті показався баритон Мінський ще кращим, як передше. Слід у нього замітити кропітку працю над репертуаром. Безупинна праця над новим репертуаром, робота на місці є тим чинником, що підносить рівень мистецького виконання. Треба подивляти М. Мінського за те, що вміє представити тло кожної пісні. Його міміка, порухи, промовисть висловлюють його переживання; його пісні дають різноманітну скалю переживань.

Соліст із своїм акомпаньятором — це сильна пара під кожним оглядом.

Програма Михайла Мінського цікава своїм зіставленням: ,,Два кольори'' — Павличка-Білаша, ,,На калині мене мати колихала'' — Мястківського—Верменича, ,,Пісня серця'' — Д. Луценка-Шамо, ,,Калиновий гай'' — Д. Луценка-Шамо, ,,Моя стежина'' — А. Малишко — П. Майборода, ,,Скільки весен було'' — А. Підлужний — О. Литвинів, ,,Я не третій'' — А. Татаренко — А. Горчинський, ,,Пісня шофера'' — В. Юхимович — О. Білаш, ,,Не буди її'' — О. Ковач, ,,Ти моя омріяна'' — М. Сингаївський — В. Арженовський, ,,Ой не цвіти буйним цвітом'' обр. М. Дремлюги, ,,Верховино'' обр. А. Гнатишина, ,,Виноградник зеленіє'' обр. Страхилевича, ,,Не женися сину'' обр. В. Таловирі. ,,Підкручу я чорні вуса'' — А. Мястківський — В. Верменич, ,,Гей порадьте добрії люди'' — А. Гнатишак. І дві пісні як наддаток.

Програма концерту дуже подобалася нашій громаді. Бурхливі оплески не вмовкали. Від УККА подякувала співакові Мінському п-ні Менжега, а від парохії св. Михаїла - п. Павлюк.

Василь Пакуляк

60-літній Ювілей Української Самостійности в Перт Амбой

На знімці фрагмент з підписання Проклямації. Сидять (зліва): о. монс. С. Сулик, посадник Перт Амбой Джордж Отловський підписує проклямацію і голова міської Ради А. Каннавел. Шкільні діти рецитатори (зліва): Герольд Ґрузам, Стефан Дзоба, Антоніна Бадяк і Дорія Ґітгер.

Уже стало традицією що кожного року річниці Самостійности України в нашому місті відбуваються не на українському форумі, а в конференційній залі міської Управи серед американського громадянства та представників місцевого уряду. Тому й заздалегідь в місцевій англомовній пресі, церковному бюлетені та іншими доступними засобами комунікації, було повідомлено громадянство Перт Амбой, що 19-го січня 1978 р. в годині 8-ій вечора відбудеться в конференційній залі міської Управи врочисте підписання проклямації з нагоди 60-ої Річниці Самостійности України з відповідною програмою.

В призначеній годині заля була заповнена, а за президіяльним столом заняли місце посадник нашого міста Джордж Отловський, парох нашої церкви о. монс. Степан Сулик, міські радні та представники українських організацій.

Після відспівання американського гимну, голова Об'єднаних Українських Організацій міста Перт Амбой В. Гладич відкрив це свято та привітав усіх присутніх, передаючи дальше ведення програми Петрові Гадикові. Після молитви, яку провів о. монс. С. Сулик, Петро Ґадек подав в англійській мові короткий нарис історичних подій, які попередили проголошення Самостійности України, наслідки та дальші змагання нашого народу аж по сьогоднішній час.

Діти нащої парохіяльної школи рецитували вірш Т. Шевченка ,,Степ", а студент місцевої середньої школи Вілліям Адамчак відчитав проклямацію, що її під рясні оплески присутніх підписав посадник міста Джордж Отловський. Він в зворушливому тоні прихильно висловився про наші змагання з вірою, що Україна таки буде вільною! Наші діти вручили йому скромний дарунок, по-мистецьки виконану вазу, яку він обіцяв залишити на виставці в свому кабінеті міської Управи, як доказ його пошани до нашого народу.

Ансамбль бандуристів під керівництвом В. Юркевича виконав ряд пісень під бурхливі оплески англомовної і нашої публіки і відспіванням „Ще не вмерла" закінчено це надзвичайно вдале свято.

В суботу, 21-го січня 1978 р. представники майже всіх наших організацій і окремі громадяни взяли активну участь в стейтовому святі Української Самостійности, яке відбулось в Картереті, Н. Дж.

А в неділю 22-го січня вже в годині 7:45 ранку, не зважаючи на сніжні завії та гострий холод, при міській Управі з'явилося велике число нашого патріотичного громадянства і під спів „Ще не вмерла", вивішено на міському машті, поруч американського, наш синьожовтий Український Прапор, символ нашої Самостійности і Волі!

Звідсіль усі спішили до своєї Святині на Службу Божу, щоб у стіп розп'ятого Спасителя просити ласк для нашого знедоленого, але нескореного народу.

Г-ч

Купіть вже!! *Збережіть!!* *Дайте другим!!*

ВИПРОДАЖ — 40% ЗНИЖКА!

Дітям, старшим і для студій; Випродаж продовжена до 30-го червня 1978 року.
Полагоджуємо замовлення від $10.00 і більше та 10% — пересилка.
Ми мусимо спорожнити один склад! ПОМОЖІТЬ НАМ!!!

А) ДІТЯМ І МОЛОДІ:

1.	ВЕСЕЛА АБЕТКА — наука і радість	$ 1.20
2.	АЛІ БАБА і 40 РОЗБІЙНИКІВ, ілюстроване	.60
3.	МАЛІ МАЛЯРІ — для розмальовування	.60
4.	ОТЧЕ НАШ, у кольорах малятам	.60
5.	ЛИСИЧКА і ЖУРАВЕЛЬ, ілюстроване	.60
6.	ІВАСИК ТЕЛЕСИК і ДУРНИК, обі	.60
7.	ПРИНЦЕСА НА ГОРОШИНІ, іл.	.60
8.	ПИСАНКА ДІТЯМ, кольорове	.60
9.	ЮРЗА-МУРЗА, кольороване	.60
10.	ПРИГОДИ КАЧУРИКА, ілюстр.	.60
11.	ШВЕЦЬ-КОПИТКО і КВАК	.60
12.	СПІВОМОВКИ — гумор і ілюстр.	.60
13.	ЧОРНОКНИЖНИК З ЧОРНОГОРИ, іл.	.60
14.	ПРИГОДИ ЛИСА, іл.	.60
15.	ІВАСЬ і ГАННУСЯ, іл.	.60
16.	НАША СІЧ-МАТИ, іл.	.60
17.	ЗА ВІДЧИНУ, іл.	.60
18.	ЗАГАДКИ ДІДУСЯ КЕНИРА, іл.	.60
19.	ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА, іл.	.60
20.	ВІЛЬГЕЛЬМ-ТЕЛЬ, іл.	.60
21.	ОТРОК КНЯЗЯ РОМАНА, іл.	.60
22.	КИРИЛО КОЖУМ'ЯКА, іл.	.60
23.	НА СВІТАНКУ (про Київ, іл.)	.60
24.	РУСЛАН і ЛИБЕДЬ (про Київ, іл.)	.60
25.	ХРЕСТ НАД ДНІПРОМ (про Київ, Іл.)	.60
26.	ЗАПОРОЗЬКИЙ СКАРБ, іл.	.60
27.	Грінченко: КСЕНЯ, іл.	.60
28.	Грінченко: ОЛЕСЯ, іл.	.60
29.	Шевченко: ІЛЮСТРОВАНИЙ КОБЗАР	.60
30.	— ПРО ЖИТТЯ ШЕВЧЕНКА, іл. (нове)	.60
31.	ПРИГОДИ ГОРОБЧИКА, іл.	.60
32.	ВЕДМЕДІВСЬКА ПОПІВНА, іл.	.60
33.	о. Рабій: МАЛИЙ КАТЕХИЗМ, іл.	.60
34.	СЛІДАМИ ПРЕДКІВ, іл.	.60
35.	МАНДРІВКА ПО ЛЬВОВІ, іл.	.60
36.	КОЗАЦЬКА ДИТИНА, іл.	.60
37.	ПРИГОДИ ЕЗОПА — БАЙКАРЯ, іл., байки!	.60
38.	Українка, Леся: ЛІЛЕЯ, іл.	.60
39.	ОМЕЛЬКОВА СІМ'Я — кольорове	.60
40.	ЗВІРЯЧИЙ ЗИМОВНИК — Соловія	.60
40а.	ДВА ПІВНИКИ	.60

Б) ДЛЯ ДОРОСЛИХ:

41.	АПОСТОЛИ й ЄВАНГЕЛІЯ, цк.-сл. мова	.60
42.	Андрієвський: З МИНУЛОГО, обі книги	1.20
43.	АРИТМЕТИКА, початкова, іл.	.60
44.	Бабій: ОЛЕНА СТЕПАНІВНА	.60
45.	Бабій: СВІТ і ЛЮДИНА	.60
46.	Бербанос: ДІЯЛОГИ КАРМЕЛІТОК	.60
47.	Буряник: СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ ДУРМАН	.60
48.	Багряний: ТИГРОЛОВИ, обі частини	3.60
49.	Бульвер: НЕСАМОВИТИЙ ДІМ	.60
60.	Будзиновський: ПІД ОДНУ БУЛАВУ	.60
51.	Будзиновський: ІШЛИ ДІДИ НА МУКИ	.60
52.	Будзиновський: ВОЛЮ БУТИ КОЗАЧКОЮ	.60
53.	Бохенський: ЧЕРВОНЕ ПОСОЛЬСТВО	.60
54.	Белеґай: РОЗМОВА З ДУХАМИ	1.20
55.	Белеґай: ДОМАШНІЙ ЛІКАР	3.00
56.	Бород.: В ЧОТИРОКУТНИКУ СМЕРТИ	1.80
57.	Бочковський: НАУКА ПРО НАЦІЮ	.60
58.	Бусенар: БОРЦІ ЗА ВОЛЮ, іл.	.60
59.	Вайнштайн: РОЗГАДАНА ТАЙНА	.60
60.	Васильченко: НА ПЕРШІЙ ГУЛІ	.60
61.	Венц: ПРИЧИНИ НЕПЛІДНОСТИ	.60
62.	Вишня: КРИМСЬКІ УСМІШКИ	.60
63.	Винниченко: ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІЇ, 3 т.	3.00
64.	Вільш.: ПРИГОДИ ЧВАНЬКА	.60
65.	ВИСВІТЛЕННЯ ЛЬВІВСЬКИХ СИНОДІВ	.60
66.	ВОРОЖБИТ	.60
67.	Вовчок, Марія: КОЗАЧКА	.60
69.	Велигорський: ЛІЧНИЧІ РОСЛИНИ	2.40
69.	Гарт.: ЯК ЛІКУВАТИСЯ БЕЗ ЛІКІВ?	.60
70.	Гарун.: ПРОРОЦТВА МИХАЛЬДИ	2.40
71.	Гнатюк: ЯК ПОСТАВ СВІТ?	.60
72.	М. Загірна: ТИМІШ ХМЕЛЬНИЧЕНКО	3.00
73.	Горліс: ОТАМАН ХМАРА	1.20
74.	Гановер: ВЕЛИКА КАЛАБАНЯ	3.00
75.	Грінченко: БЕЗ ХЛІБА І ХАТИ, обі	.60
76.	Грінченко: СОНЯШНИЙ ПРОМІНЬ	3.00
77.	Герасимович: ГОЛОД НА УКРАЇНІ	3.00
78.	Голубець: ІСТОРІЯ УКР. МИСТЕЦТВА	3.60
79.	ГОРОДОК ЯГАЙЛОНСЬКИЙ (Білас)	.60
80.	Ґеркен-Рус: СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ	.60
81.	Ґерлінґ: З КИМ ЖЕНИТИСЯ?	.60
82.	Ґраф Чіяно: ЩОДЕННИК 2-ої ВІЙНИ	.60
83.	Гупало: ТРІЮМФ ПРОКУРОРА ДАЛЬСЬКОГО	2.40
84.	Данилович: СЛАВА ЛЮБІЙ МАМІ!	.60
85.	Заклинська: ПОРАДНИК КРАСИ	2.40
86.	Західний: ПРОМОВИ В СОЙМІ	.60
87.	Загул: ПРИГОДИ БАРОНА	.60
88.	Доппілка: ОЙ ВЕРШЕ МІЙ ВЕРШЕ	1.20
89.	Ємець: КОБЗА і КОБЗАРІ	1.20
90.	Ґольдельман: ЛИСТИ ЖИДА В УКРАЇНУ	.60
91.	ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ДІТЯМ, 3 томи	2.40
92.	Ігорків: ДЕКЛЯМАТОР ДІТЯМ	1.20
93.	І. М.: СТРАХ В ЛІСАХ ІНДІЇ	.60
94.	Кащенко: ЗАПОРОЗЬКА СЛАВА	1.20
95.	Кащенко: КОСТЬ ГОРДІЄНКО	.60
96.	Кащенко: СЛАВНІ ПОБРАТИМИ	.60
97.	Котляревський: ЕНЕЇДА (Нове!)	3.00
98.	Коваль: КАПЕЛЮХ і РЕПАТРІЯЦІЯ	.60
99.	Коваль: ЗЛОЧИН МОСКВИ У ВІННИЦІ	.60
100.	Кос, д-р: ПРО ПОЛОВІ СПРАВИ	1.20
101.	Квітка-Осн.: МАРУСЯ, повість	1.20
102.	Квітка-Осн.: ПЕРЕКОТИПОЛЕ	.60
103.	Квітка-Осн.: СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ	1.20
104.	Кервуд: З ТАВРОМ УБИЙНИКА	.60
105.	Ковалик, В.: МАСОНЕРІЯ	3.00
106.	КОЛЯДНИК-КАНТИЧКА	.60
107.	Крук: ДУРНІ ДІТИ	1.20
108.	Кумка: НАЙКРАЩІ ЗАГАДКИ	1.20
109.	Куліш: ЧОРНА РАДА	3.00
110.	Крезуб: ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА	1.20
111.	Лащук: ГУЦУЛЬСЬКА КЕРАМІКА, іл.	2.40
112.	Левицький: ВЕЛИКИЙ ЗРИВ	.60
113.	Левицький: НАРИС ІСТОРІЇ МУЗИКИ	.60
114.	Левицький: ТЕОРІЯ МУЗИКИ	.60
115.	Левицький: КОМПОЗИЦІЯ МУЗИКИ	1.20
116.	Липа, Ю.: РОЗПОДІЛ РОСІЇ	.60
117.	Липа, Ю.: ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ	.60
118.	Май, К.: ПРОКЛЯТИЙ, іл.	.60
119.	Мишуга: ПОХІД УКР. АРМІЙ НА КИЇВ	.60
120.	Маковей: ЯРОШЕНКО, повість	1.20
121.	Марден: ВОЛЯ й УСПІХ!!	1.20
122.	Марс: ПРОТОКОЛИ	3.00
123.	Міхновський: Р.У.П.	.60
124.	Микитин: ШТУКА ЖИТТЯ	.60
125,	М. І.: СТРАХ У ЛІСАХ ІНДІЇ	.60
126.	НН: АКАДЕМІЧНИЙ ПРАВОПИС	.60
127.	Назарук: ЯРОСЛАВ ОСЬМОМИСЛ	4.20
128.	Наріжний: БУРСАК, оба томи!	2.40
129.	Опільський: ВОВКУЛАКА	.60
130.	Ордівський: БАГРЯНИЙ ХРЕСТ	.60
131.	Орловський: ОГОНЬ УМЕР	.60
132.	Охримович: УКР. ПОЛІТИЧНА ДУМКА	1.20
133.	Пачовський: СРІБНА ЗЕМЛЯ	1.20
134.	Плавюк: УКРАЇНСЬКА ФІЛОСОФІЯ	6.00
135.	Петришин: ЛОГІКА	.60
137.	Поліщук: ЖМЕНЯ ЗЕМЛІ, легенди	.60
138.	Поліщук: СКАРБИ ВІКІВ, легенда	.60
139.	Руданський: СПІВОМОВКИ	1.20
140.	Синяв: ПОРАДНИК УКР. МОВИ	2.40
141.	Сковорода: ХАРКІВСЬКІ БАЙКИ	.60
142.	СТРАШНИЙ РАСПУТІН	.60
143.	— СКОРБНА МАТИ	.60
144.	СОННИК, 3 тис. снів	2.40
145.	Старос.: ТЕОРІЯ НАЦІЇ	1.20
146.	Степанівна: СУЧАС. ЛЬВІВ!	.60
147.	Сторож.: МАТУСИНЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ	.60
148.	Таборенко: ПАНЦЕРНИЙ ПОЇЗД	.60
149.	Тарнович: ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ	3.60
150.	Тютюник: ЗИМОВИЙ ПОХІД	.60
151.	Українка: ЛІСОВА ПІСНЯ	1.20
152.	Українка: БОЯРИНЯ	.60
153.	— УКРАЇН.-АНГЛ. КУХАРКА	2.40
154.	— УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА	.60
155.	— УКР.-АНГ. ФЛІРТ	.60
156.	Франко, П.: ШВЕДСЬКА РУХАНКА	1.20
156.	Франко, Ів.: ЛИС МИКИТА	1.20
157.	Франко, Ів.: КОВАЛЬ БАССІМ	.60
158.	Франко, Ів.: ЧОТИРИ КАЗКИ	.60
159.	Франко, Ів.: БОА КОНСТРІКТОР	1.20
160.	Чайковський: ПОБРАТИМИ	3.00
161.	Чайковський: ПЕРЕД ЗРИВОМ	1.20
162.	Чайковський: МАЛОЛІТНИЙ	1.20
163.	Чайковський: ЗА НАЖИВОЮ	1.20
164.	Чайковський: КОЗАЦЬКА ПОМСТА	1.20
165.	Чайковський: ЗА СЕСТРОЮ	2.00
166.	Чайковський: З ЛАСКИ РОДИНИ	3.00
167.	Чайковський: ОЛЮНЬКА	3.80
168.	Чайковський: ВІДДЯЧИВСЯ	3.00
169.	Чарторийська, Б.: АНДРІЇВСЬКІ ЗВИЧАЇ (на вичерпані)	.60
170.	Чарторийська, Б.: ВЕЛИКОДНІ ЗВИЧАЇ	.60
171.	Чарторийський, М.: РІЗДВЯНІ ЗВИЧАЇ	1.20
182.	Чарторийський, М.: МАНДРИ ЖИТТЯ, всі 3 томи, це автобіографія Автора	5.40
173.	Чарторийський, М.: НА ЗЕЛЕНІЙ ЛЕМКІВЩИНІ	1.40
174.	Чарторийський, М.: ВІД СЯНУ ПО КРИМ	3.80
175.	Чарторийський, М.: МІЖ МОЛОТОМ І КОВАДЛОМ	1.20
176.	Чарторийський, М.: ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ	1.20
177.	Чарторийський, М.: ДІТИ І ШКОЛА	.60
178.	Чарторийський, М.: ПІЗНАЙМО КРАЩЕ ДІТЕЙ!	.60
189.	Чарторийський, М.: ПРОЩА ДО СВЯТИХ МІСЦЬ	2.40
180.	Чарторийський, М.: ФАТІМА — ЛЮРД — РИМ — ЄРУСАЛИМ	2.40
181.	Чарторийський, М.: УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ	2.40
182.	Чарторийський, М.: СПІРИТИЗМ І ЛЮДИНА	.60
183.	Чарторийський, М.: BEGINNING IN UKRAINIAN	2.40
184.	Федькович: ОПОВІДАННЯ	.60
185.	Ценевич: ЗЛОЩАСНИЙ САМОЦВІТ	2.40
186.	Шевченко: THE KOBZAR OF UKRAINE	2.40
187.	Шкрумеляк: ПОЇЗД МЕРЦІВ	.60
188.	Шкрумеляк: ЧЕТА КРИЛАТИХ	.60
189.	Шкрумеляк: ОГНІ З ПОЛОНИН, чудове!	2.40
190.	Шугаєвський: ДІД-МОРОЗ	.60
191.	Щербаківський: ФОРМАЦІЯ УКР. НАЦІЇ — ТРИПІЛЬСЬКА КУЛЬТУРА	2.40
192.	Яковлів: КОНСТИТУЦІЯ УНР	.60
193.	— ЯК СТАТИ ГРОМАДЯНИНОМ ЗДА?	.60
194.	— ТРИЗУБ УКРАЇНИ в кольорах	1.20
195.	— ВЕЛИКИЙ ГЕРБ УКРАЇНИ в кольорах	2.40
196.	— МАПА ГАЛИЧИНИ, все є	3.00
197.	— МАПА ЛЕМКІВЩИНИ, всі села	.60
198.	— МАПА БУЧАЧЧИНИ-ПОКУТТЯ	.60
199.	— МАПА УКРАЇНИ, КОЛЬОРОВА	4.40
200.	— МАПА УКРАЇНИ, всі селища	2.40

ЛЮКСУСОВІ І НАУКОВІ ВИДАННЯ

201.	Грушевський: ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ	15.00
202.	Демидецький, д-р: НАЙНОВІША МЕТОДА ЛІКУВАННЯ, ст. 832	24.00
	а для ПЕНСІОНЕРІВ лиш	16.00
203.	Кащенко: ІСТОРІЯ ЗАПОРІЖЖЯ	9.00
104.	— ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ — вид. І. ТИКТОРА	24.00
205.	Терлецький: ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ, оба томи	9.00
206.	Христюк: ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ, всі 4 томи	15.00
207.	Проф. Хведір Вовк: СТУДІЇ З УКРАЇНСЬКОЇ ЕТНОГРАФІЇ І АНТРОПОЛОГІЇ, з 26 кольовими табелями народної ноші	30.60

НАЙНОВІШІ ВИДАННЯ!!!!

208.	Бугера: УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ, іл.	2.99
209.	Горліс-Г.: У ВОРОЖОМУ ТАБОРІ!	3.99
210.	Олесь, О.: ДВА ХЛОПЧИНИ — НАЙКРАЩА ЗБІРКА ВІРШІВ для молоді: чудова мова, чудові ілюстрації, гарний друк (НАЙКРАЩЕ ДІТЯМ на все!)	2.99
211.	Назарук, О., д-р: РІК НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ (МЕМУАРИ)	9.99
212.	Роздольський: ТЕОРІЯ ДРАМАТИЧНОГО МИСТЕЦТВА (єдине в нас!!)	3.99
213.	Брати Ґрімми: ЧЕРВОНА ШАПОЧКА і ін.	1.00
214.	Запорожець, С.: ЧОМУ ГІТЛЕР ПРОГРАВ ВІЙНУ?	.99
215.	Чарторийський, С., М.: ЯК РОЗВИНУТИ МОВУ У ДІТЕЙ?	.99
216.	Яворівський: ҐЕНОВЕФА	2.99
217.	Дворянин: СЕКТАНСТВО У СВІТЛІ ХРИСТОВОЇ ЦЕРКВИ, зі вступом Ексц. Графа Андрея ШЕПТИЦЬКОГО	4.99
217а.	Запорожець: КОЖНИЙ ПОВИНЕН ЗНАТИ	2.99
217б.	ВІДВАЖНІ СИНИ УКРАЇНИ	.99
217в.	„НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ" — УКРАЇНА — 1929-1930 і 1932-1933 рр. (Голод)	.99
217г.	ЖЕРТВИ ВІЙНИ ТА БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ТЕРОРУ	.99

ДОДАТКИ:

218.	Франко, І.: МОЙСЕЙ, ілюстроване	1.20
219.	Даушков: ПОДОРОЖ У СИБІР	.60
220.	Забіла: СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВІ	1.20
221.	THE TRUTH ABOUT POLAND	.60
222.	Кисілев.: ПРАВОПИСНІ ЛИСТКИ	.60
223.	Гарасевич: ДО ВЕРШИН! — велике	1.80
224.	Возьний, В.: ШЛЯХАМИ МИНУЛОГО	2.40
225.	Грушевський: З ІСТОРІЇ РЕЛІГІЙНОЇ ДУМКИ НА УКРАЇНІ!	3.60
226.	Турянський: ПОЗА МЕЖАМИ БОЛЮ!	3.60
227.	Миханько: ГАЇВКИ — збірник	.60
228.	Шевченко: КОБЗАР, в оправі	5.60
229.	— КАТАЛОГ РАРИТЕТІВ	.60
230.	— КАТАЛОГ ГОВЕРЛІ, ПОВНИЙ	.60
231.	КОМПЛЕТ НОТ, вартість СТО	22.00
232.	Матвійчук: ДРУГА ЧИТАНКА	1.80
233.	Матвійчук: 1. ЧИТАНКА-БУКВАР	2.40
234.	10 ШТУК. УКР. ІСТОР. ПОШТІВОК	1.00
235.	— ЗБІРНИК ГАЇВОК з НОТАМИ	.60
237.	— УКРАЇН. АКАДЕМІЧ. ПРАВОПИС	.60
238.	ЗБІРНИК УКР. НАРД. ТАНЦІВ!	3.00
239.	Пасічник: ПЕТРО ГОРДІЄНКО	1.80
240.	Олесь: ЧУЖИНОЮ — поезії	.60
241.	Осмачка: РОТОНДА ДУШЕГУБЦІВ	3.00
242.	СТІННІ КАЛЕНДАРІ на 1978 рік, по	1.00
243.	ГРАФОЛОГІЯ і ВДАЧА	.60

Продаємо — найдешевше! Замовляйте — якнайбільше!

Замовлення і належність шліть:

"HOWERLA" PUBLISHERS
238 East 6th Street • New York, N.Y. 10003